

SRBSKA DESPOTOVINA

Čeprav je Srbija po Kosovski bitki postala vazalna država, je še enkrat doživela svoj razcvet. To je bilo v času vlade Štefana Lazarevića (1389 – 1427), sina kneza Lazarja.

Sultan Bajazit I. je Lazarjevi vdovi Milici in mladoletnemu nasledniku Štefanu ponudil vazalni odnos in ponudbo sta sprejela, ker je na severu grozila nevarnost od ogrskega kralja Sigismunda. Milica je poslala v Bajazidov harem svojo hčer Olivero in se obvezala, da bosta sinova kneza Lazarja sodelovala s pomožnimi četami v turških pohodih.

Leta 1393 je Bajazit zasedel še Trnovsko Bolgarijo in s tem omogočil vojaško pohod proti ogrskim vazalnim državam ter proti sami Ogrski. No. V tem času, ko so Turku utrjevali svojo oblast na Balkanskem polotoku, je prevzel oblast Štefan.

Sodelovati je moral v vojaških pohodih in v enem izmed njih je imela pri zmagi ravno njegova konjenica veliko zaslug. Bajazit pa zmage ni izkoristil za nadaljnje akcije proti Ogrski, ampak je skušal utrditi svojo oblast v na novo osvojenih deželah.

Za dobo sultana Bajazita I. so značilni veliki osvajaški uspehi do velikega poraza v boju z Mongoli. Poraz je bil posledica trenj in notranjih bojov v osmanski državi. Osmanska oblast je bi v Mali Aziji v razsulu. Nedotaknjen je ostal evropski del Turčije, kjer si je oblast zagotovil Bajazitov sin Suljeman.

Zaradi te krize v osmanski državi se je Štefanu uspelo osvoboditi vazalnih vezi. Iz Male Azije se je umaknil v Carigrad, kjer mu je bizantinski cesar podelil najvišji naziv za cesarskim, imenoval ga je za despota.

Od tega časa naprej se je Srbija imenovala despotovina.

Despotov nečak Đurađ Branković je izkoristil Štefanovo odsotnost in skušal popraviti svoj položaj. Povezal se je s Suljemanom in Štefana napadel na Kosovu, vendar je bil premagan.

Štefan je sklenil sporazum z ogrskim kraljem Sigismundom (1403). Po tem sporazumu je bila despotu Štefanu priznana posest nad Mačvo in Beogradom, pod pogojem, da postane vazal ogrskega kralja. Despot je napravil Beograd za prestolnico in ga gospodarsko razvijal. Od Sigismunda je dobil v posest tudi bosanski rudnik srebra Srebrenico. Štefan je kmalu sklenil mir tudi s Suljemanom in Brankovići, a s tem spori niso bili poravnani.

Suljeman je podpiral Vuka (brata Štefana). Despot mu je bil prisiljen odstopiti južni del despotovine. Medtem je še Musa (Bajazidov sin) prodril na Balkanski polotok. Despot Štefan je postal voditelj gibanja proti Musi; okoli sebe je zbral vladarje in pomembnejše fevdalce – tudi turške – na Balkanu. Musa je vpadel v Srbijo, vendar je bil premagan.

Srbija je odtlej 14 let uživala mir, kar se je odražalo v gospodarstvu in kulturnem razvoju. Po smrti zadnjega Balšića, je postal Štefan tudi gospodar Zete. V njegovem času je dosegla despotovina največji obseg:

- od Save in Donave do Zetskega primorja
- na vzhodu do Timoka
- na jugu do gorskih grebenov Šar planine

Bila je na višku moči.

Ker ni imel otrok, je za naslednika določil nečaka Đurđa Brankovića.